

Amerikanski Slovenec

Prvi, največji in edini slovenski katoliški list za slovenske delavce v Ameriki ter glasilo Društva sv. družine. Ustanovljen l. 1891.

Izdaja ga vsaki Torek in petek Slovensko-Ameriška Tiskovna Družba Inkorp. l. 1899.

v lastnem domu 1006 N. Chicago St. Joliet, Illinois. Telefoni: Chicago in N. W. 100.

Naročnina:
Za Združene države na leto.....\$2.00
Za Združene države za pol let...\$1.00
Za Evropo na leto.....\$3.00
Za Evropo za pol leta.....\$1.50
Za Evropo za četrt leta.....\$1.00

PLAČUJE SE V NAPREJ.

Dopisi in denarne pošiljke naj se pošiljajo na:
AMERIKANSKI SLOVENEK
Joliet, Illinois.

Pri spremembi bivališča prosimo naročnike, da nam natančno naznanijo **POLEG NOVEGA TUDI STARI NASLOV.**

Dopise in novice priobčujemo brezplačno; na poročila brez podpisa se ne oziramo.

Rokopisi se ne vračajo.

Cenik za oglase pošljemo na prošnjo.

AMERIKANSKI SLOVENEK
Established 1891.

Entered as second class matter March 11th, 1913, at the Post Office at Joliet, Ill., under the act of March 3rd, 1879.

The first, largest and only Slovenian Catholic Newspaper for the Slovenian Workingmen in American, and the Official Organ of Holy Family Society.

Published Tuesday and Fridays by the
SLOVENIC-AMERICAN PTG. CO.
Incorporated 1899.

Slovenic-American Bldg., Joliet, Ill.

Advertising rates sent on application.

Iz slovenskih naselbin.

Joliet, Ill., 19. apr. — Včerajšnja urizoritev "Desetega brata" na odru Sternove dvorane po naših vrlih diletantih bo zabeležena v zgodovini slovenskih gledaliških predstav v Jolietu z zlatimi črkami. Igralno osebo se je res odlikovalo, ker je izvršilo svojo težko nalogo nad vse pričakovanje dobro, tako da je zelo splošno pohvalo.

Da ni bila dvorana nabitopolna, so kri-vili slabi časi; vendar je bila udeležba prav lepa, ker so bili navzoči vsi, ki se zavedajo in znajo ceniti takole prireditev. O vsem tem nekoliko več prihodnjič. Danes samo se omenjamo, da je Rev. John Plevnik koncem svojega navduševalnega govora pri večerni predstavi naznanil za razvoj slovenske dramatike v Ameriki prevselo novico, da je slavna Dekliška Marijina družba v Jolietu pravkar razpisala nagrado v znesku \$100,00 za najboljšo izvirno igro iz našega življenja v novi domovini. Tudi o tem več prihodnjič.

"Ljudmila." Naša Dekliška Marijina družba bo drugo nedeljo prihodnjega meseca, dne 9. majnika, uprizorila igro "Ljudmila", in sicer na korist naši novi župnijski šoli. Več o tem o priliki.

Slovenske predstave. V Clevelandu, O., prirejajo največ slovenskih gledaliških predstav. Potem sledi menda Kansas City, Kans., kjer imajo v Rev. Leskovicen navdušenega pospeševalca slovenske dramatike umetnosti in so šele predzadnjo nedeljo, dne 11. t. m., uprizorili "Revčka Andrejčka". V Chicagu je dobro znano Mladeniško društvo "Danica" včeraj uprizorilo igro "Sin". V Calumetu, Mich., bodo prihodnjo nedeljo, dne 25. t. m., predstavljali lepo petdejanjo komedijo "Andrej Hofer". In v Sheboyganu, Wis., bodo igrali tudi prihodnjo nedeljo "Divjega lovca". Iz vsega tega je razvidno, da slovenske naselbine v Ameriki kar tekmujejo med seboj v negovanju dramatične umetnosti. In tako je prav.

Na obisku. G. Geo. L. Brozich iz Ely, Minn., gl. tajnik J. S. K. J. itd., je prišel te dni na obisk svojih sorodnikov v Joliet. Njegova soproga, gos-pa Ana rog, Horwat, biva že nad mesec dni tukaj na počitnicah pri svojih starših, g. in gospej Anton Horwat. Vsi ti so se udeležili snočnje predstave "Desetega brata" in so bili baje prav zadovoljni.

Na obisku sta bila te dni v tem mestu gg. Anton Mustar in Jos. Oven iz Carbon Hilla, Ill.

Plesna veselica, ki jo je predilo društvo sv. Frančiška zadnjo soboto zvečer v Sternovi dvorani, je imela

velik uspeh. Udeležba je bila ogromna.

Pisma na pošti koncem zadnjega tedna so imeli: Grajčin John, Stir Feliks, "Zenijure Gosp. Martin".

Cherryvale, Kans., 5. apr. — G. urednik! Prosim zopet malo prostora v vašem listu. V zgodovini je zapisano: Slovenski narod je priden in pošten in delaven narod, ne pa plemenitaški, kakor na primer Poljaki ali Nemci. Slovenci, čeravno vedno skromni, vajeni vsega hudega, vseeno zadovoljni in potrpežljivi so vendar začeli obračati oko proti tujini, želeli si pomagati do boljšega stanja in pridobiti si v tujini, kar mu doma puli iz ust njegov sovražnik. Začeli so se seliti v vedno večjem številu. Mi Slovenci smo prišli v Zedinjene države po večini (raz-un naše inteligence) kot mladi in nezkušeni ljudje, sinovje in hčere zatiranega naroda, torej neizučeni. Svoboda in gostoljubnost Stric Sama je nam jako dobrodošla. Veliko Slovencev se je povzpelo na primeroma visoko gmotno, kakor tudi duševno stopnjo. In to izobrazbo so prejeli večinoma iz lepih slovenskih knjig in časopisov. Zato je velepotebno, da citamo veliko in mislimo pošteno, nepri-stranski. To nas jako lepo uči nova knjiga "Duševni boji", ki jo je izdala Družba sv. Mohorja. Na 24. strani so zapisane med drugimi tudi tele velepomembne besede: "Če pa volja je naprej kako stvar ljubi, ali jo zaničuje, ne more je um prav presoditi, da jo ima za drugačno, kakor je v resnici. Takšno kaže tudi volji, in volja se sedaj še drznejše kakor poprej nagiba, da stvar nespametno ljubi ali sovraži. Tako nagnjenje vedno bolj zatemnjuje razum. To pa zopet kaže v svoji slepoti ono stvar volji vedno lepo ali grdo." To so zlate besede in blagor mu, kateri jih prav razume. Seveda, gotovim osebam je to jako težko zapopasti, ker imajo tiste prostore, kjer bi imeli biti možgani, prazne ali pa prepolne, da ne delujejo pravilno. To je ena najbolj nevarnih kroničnih bolezni in kliče po zdravljenju; najboljšo zdravilo je dobra zgodovinska knjiga, ker učiti se moramo iz zgodovine, iz prihodnosti se ne moremo, ker je še ne poznamo. Da pa bolniku zdravilo pomaga, ga mora prav jemati. Tako je tudi s čitanjem. Citati se mora cela knjiga pazljivo in skrbno, ravno tako vsaki časopis prečitati od kraja do konca, ne samo dopise. Pregledala sem par imenikov v koledarju Družbe sv. Mohorja in videla, da ti vntri rodoljubi po večini niso naročniki teh prekoristnih knjig, ki so tako potrebne, kakor za telo vsakdanji kruh. Brez teh knjig se sploh ne more imenovati praktičen katoliški Slovenec!

Srčen pozdrav vsem mojim prijateljem (icam) in sovražnikom.

Ivana Bambič.

Ely, Minn., 12. apr. — Gospod urednik! V eni zadnjih števk A. S. poročal sem o tukaj ustanovljeni Slovenski Ligi. Dasi, kar sem pisal, je gola resnica, vendar bilo je dokaj razburjenje. Posebno nekaka zgaga se je zaletela v me z dopisom v N. V., misleč meni škodovati in mi odvzeti dosedaj še vedno pošteno ime. Ni mi, da bi se opravičeval radi onega dopisa, pač pa obžalujem, če je prizadet naš rojak Geo. L. Brozich, kateri je bil kot delekat v Chicagu na zborovanju. Ker me pa omenjeni rojak pozna, kdo da sem in ve, da moj dopis ni bil namenjen na kak osebni napad, sem prepričan, da mi to oprosti. Dopisniku v N. V. pa samo to povem, da s "hinavsko-pobožnim", kakor me imenuje, je že napravil račun. Ker ni vreden, da bi se z njim spuščal v kak prepir po listih, mu povem, da na njegove napade ne odgovarjam. Povem samo še to, da male sem imel z njim opraviti, a odslej bom imel še manj.

Delavske razmere so se nekoliko zboljšale, a vendar se ne svetuje rojakom za delom sem hoditi.

Društvo sv. Antona K. S. K. J. imelo je v nedeljo 11. t. m. skupno sv. obhajilo. Ganilo je v srce marsikateriga, ko je videl, v kako lepem redu pristopajo člani k mizi Gospodovi. Vsa čast takemu društvu!

Ker sem v zadnjem dopisu obljubil, da se rad podpisem s polnim imenom, storim to danes. Moje dosedaj še vedno pošteno ime je bilo, je in bode Ludvik Perušek.

Kansas City, Kans., 11. apr. — Danes zvečer se je predstavljala že dolgo naznanjena igra "Revček Andrejček". Dvorana je bila natlačeno polna, in da je bila še enkrat tako velika, bi bila skoraj gotovo polna. Ni moj namen reči kritiko od igre same, pač pa poudarjam, da sem imel priložnost videti to igro v stari domovini, in zato me je iznenadilo, da so se igralci v tako kratkem času svoje vloge tako naučili. Igra je uspela izvrstno, nad vse pričakovanje, in se proizvajala z isto preciznostjo, kakor se to godi v velikih gledališčih.

Tako je spet naša naselbina z enim dejanjem naprej, saj je med gledalci bilo veliko Hrvatov, kateri so prišli igro gledat. In tako je prav. Le naprej! In želeli bi bilo, da se igra v doglednem času ponovi, zakaj mnogi, kateri so je prvkrat videli, niso mogli zapopasti vse vsebine tako natančno. Pa še nekaj. Igralcev od prejšnjih let je, kateri so sedaj v pokouju; ali ne bi oni mogli sodelovati pri takih prireditvah? Na plan, kdor je sposoben! Ali nima narod več užitka duševnega

pri takih prireditvah, kakor da hodijo po "nikel šovih"? In še za našo cerkev se nekaj naredi tudi.

"Bome," g. urednik, dosedaj ste bili pri vas v Jolietu na konju, kjer ste prirejali igre i. t. d., sedaj smo pa blizu za vami. Edino s cerkvijo nas še preskosite, z drugim pa bode težko šlo. Malo nas je sicer, ali smo "ljudi". Javno pohvalo zasluži tukajšnji g. župnik, kateri se toliko trudil, da je nastopil bil tako energičen. Pa tudi vsi drugi igralci zaslužijo javno pohvalo za trud, z željo, da še nastopijo s to ali kako drugo igro, in se tako pri hladni sodi in mrzlem "ice creamu" nasmejemo ne samo do srca, ampak tudi do želodca. Do tedaj pa zdravi!

Pri tukajšnji klavnici Cudahy Co. se je podrla v noči na ponedeljek štirinadstropno poslopje, pri čemur ni bil nihče ubit, pač pa več ranjenih. (Dosedaj znano samo pet.) Vsed tega bode, predno bode novo poslopje postavljeno, mnogo delavcev brez dela. Kaj je vzrok nesreče, je še neznano. Pač pa navajajo nekako razstrelbo; najbrže se je vnel nitroglicerin.

Delavske razmere so spet na slabi stopinji, železniški vozovi počivajo in nikjer se ne dela s trajnostjo. Pač delajo nekateri polni čas, ali malo, je takih. Vse željno čaka konca te nesrečne vojne, katera ni naredila slabo samo v domovini, temveč stegati je začela svojo roko tudi sem v obljubljeni deželi in jo želi ogroziti.

Marca 29. smo imeli "primary", in 6. apr. glavne volitve za mestnega župana v Kansas City, Kans. Kar pet kandidatov je bilo, med njimi eden "Kamovih potomcev", kateri pa ni prišel v poštev. Borba je bila jako huda, in sicer zato, ker vsaka Co. je bila za drugega. Prodrl pa je bivši mayor W. M. Green, kateri je obljubil, da bode vpošteval tudi inozemce; koliko bode na tem resnice, bode pokazala bodočnost. (Op. pis. Borba tukaj je tem ložja, ker vsaki, če prebiva v mestu 6 mes. in ima prvi papir, ima volilno pravico, in ženske ravno tako.) In naš pol. klub je živahno deloval. Kandidati vsi povrsti so prihajali nam govoriti, kako so zmorni gospodariti z denarjem (siej jaz tudi). Seveda smo jim ploskali, da se je kadijo, saj tudi zaslužijo, ker je nekaj nenavadnega, če celo mesto skup zлага, par mož pa razkapa.

Blagoslov Hrv. Slov. doma se je, tu di vršil minulo nedeljo. Nisem imel pa te časti, da bi bil navzoč (solze mi šilijo), njegovo veličanstvo g. boss je moji malenkosti naložil isto nedeljo delati celi dan, najbrž radi nekega prestopca izza časa volitev...

Dobil sem tudi povabilo, naj se udeležim razstave v Panami; ker je pa pozabljeno bilo priložiti zvržen tndi nekaj drugega, sem radi "silne" (?) zaposlenosti zavrnil povabilo. Pa saj v Ameriki bojo še kaj takega priredili, in ne bom za to nikoli pozven.

Velikonočni prazniki so za nami, in krasni "majnik" bode tu, le dal Bog, da bi prinesel nam tukaj in našim rojakom v tužni domovini ono radost, katero smo včasih ob podobi Marijini vsi občutili. Dotedaj pa zdravi vsi rojaki in rojakinje, pa tudi Vi, gospodine urednik! Do vida vaš XXX.

La Salle, Ill., 13. apr. — Cenjeno uredništvo Amer. Slov! Prosim, natisnite te moje vrstice v naš priljubljeni list. Minulo je zimsko vreme ter približala nam se je prijetna pomlad. Kakor so zgornje zimske težave, tako so tudi težke vesti izginile iz src tukajšnjih faranov. Dne 14. marca je bil pričetek 40urne pobožnosti, med katero so v obilnem številu pristopili k mizi Gospodovi. Tukajšnjemu župniku, Rev. F. Salovenu so pomogli ob kratkem misijonu sledeči čč. gg.: Rev. P. Vencel, O. S. B.; Rev. Anton Sojar, Chicago, Ill., in Rev. Frank Podgoršek, Whiting, Ind. Vsi trije duhovniki so navdušeno priporočali o postnem času velikonočne dolžnosti. Krasne besede je izgovoril Rev. A. Sojar pred zaključkom 40urne pobožnosti, sledeče: Me veselji, ker vidim vas v obilnem številu tukaj zbranih. Vidim zadovoljnost z novim župnikom. S tem boste pomagali župniji v lepši napredek. — Velikonočne praznike smo zadovoljno praznovali. Kakor so slabi časi se je velikonočna kolekta dobro obnesla, tako da je župnik popolnoma zadovoljen. Pregovor pravi: Kdor je v malem zvest, njemu se da veliko pest.

Ant. Castello, zastopnik A. S.

Milwaukee, Wis., 13. apr. — Ker se je toliko razpravljalo o sedanji evropski vojni in o ligi, naj bo še men dovoljeno izraziti svoje mnenje. Amerikanski Slovenec je izjavil, da bo o stal popolnoma nevtralen. Tak je tu di ostal, kar pa mnogi ne razločujejo kakor je videti. Če je uredništvo nevtralno, iz tega še ne sledi, da morajo biti dopisi nevtralni. Stvar je jasna kakor beli dan, da se naročniki, in sicer večina istih ne strinja z vsem, kar se bere v dopisih. Zakaj bi vsakdo ne izrazil svojega mnenja! Dosedaj je bilo pač tako, da so samo nekateri dopisovali, in kdor je list bral, je mislil, da so pač vsi tega mnenja. Kdor to veruje, naj gre po slovenskih naselbinah in bo našel ne samo mlačnih vernikov, ampak tudi naravnost za vero navdušeno delujoče Slovence, kateri prav nič ne kriče nad ligo. Slovenci, kakor tudi Slovani sploh, smo narod, kateri noče poznati edinosti. Kar eden zida, drugi podira. Če eden izrazi svoje misli odkrito, drugi plane po njem, kakor bi mu kdo hotel vsiliti

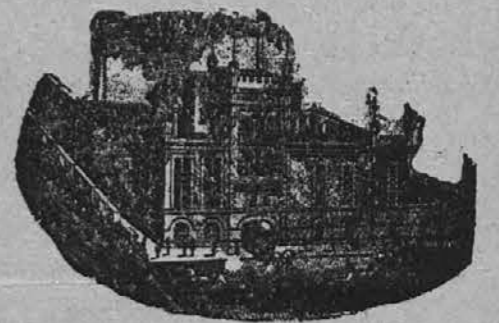
Sheboygan, Wis., 11. apr. — Z delom gre tukaj zmeraj še bolj počasi. Nekatero tovarno so že sedaj malo zboljšale delovni časi. Ali kljub temu ne svetujemo še nobenemu hoditi sem za delom, kajti tukaj jih je še dosti, ki gledajo s ceste v tovarne, ki bi šli radi delat najtežja dela! Sem prihaja vedno mnogo brezposelnih, in ti so večinoma Grki, ki delajo za vsako najmanjšo plačo. Zato je pa tukaj v naši naselbini tudi majhna plača po tovarnah.

Pa vseeno mi Slovenci vedno napredujemo. Tukaj smo sedaj ustanovili tudi Dramatični klub. Dolgo smo višeli kakor od vetra omajano drevo, ki ne more stati pokoncu in ne more pasti. Sedaj upamo vzrasti pokoncu. Da bi rastle v najlepši slogi in zadovoljnosti to nanovo zasajeno drevo! Težko nam je začeti v teh slabih časih. Ali mi upamo na boljšo prihodnost. Bog blagoslovi naše začeto delo! Bil smo že skoraj na kraju prepada glede dramatičnih predstav. Ali prava prijateljska ljubezen zmaga vse. Tukaj res nismo mogli igrati nobene večje igre, ker smo imeli premajhen igralni oder. Začeli smo se učiti zgodovinsko in jako težko igro z imenom "Divji lovec". Namenili smo se, igrati jo v (Nadaljevanje na 3. strani.)

Čista kri je zelo potrebna, ako se hoče vzdrževati zdravje. Je torej zelo važno, da se kri vzdržuje v zdravem stanu in kolikor mogoče brez nečistosti. Sedaj je čas, da si očistite kri s pomočjo Severe-rovega Kričistilca (Severa's Blood Purifier) in s tem preprečate razne grde kožne opanke, kateri nastanejo vsled nečiste krvi. G. Edward Pivny, iz New Underwood, S. Dak. nam je pisal: "Oprostite mi, ker Vam nisem prej pisal in naznanil, da mi je Severe-rov Kričistilec veliko pomagal. Z veseljem ga bom priporočal vsem, ki ga potrebujejo." — Cena \$1.00. V vseli lekarnah. Vprašajte po njem po imenu ne vzemite nadomestitev. Ako pa ne morete dobiti, naročite ga od nas. W. F. Severa Co., Cedar Rapids, Iowa, Apr. Tues.—Adv.

JOLIET CITIZENS BREWING Co.

North Collins St., Joliet, Ill.

Pijte "Elk Brand" pivo. Izdelovalci najboljšega piva sodčih in steklenicah.

Jadranska Banka

Popolnoma vplačena glavica 8,000,000 kron. Prihranki 780,000 kron.

Glavni urad: TRST.

Podružnice na Dunaju, Dubrovniku, Kotoru, Ljubljani, Metkoviću, Opatiji, Šibeniku, Splitu in Zadru.

Priporoča se za vse bančne posle.

Sprejema denarne vloge in jih obrestuje, kupuje in prodaje vrednostnostne papirje in daje informacije vseh vrst.

Prevzemlje menjice, dokumente in tirjatve za Avstro-Ogrsko, Bosno in Hercegovino, Albanijo, Črno goro, Grško, Rumunijo, Srbijo, Turčijo i. t. d. — BRZOJAVNI NASLOV: JADRANSKA.

Buchanan-Daley Co.

Desplaines and Allen Sts. JOLIET, ILLINOIS

Les za Stavbe in Premog

Največja zaloga v mestu

PREDNO NAROČITE DOBITE NAŠO CENO

TELEFONI 597

Square Deal Vsakemu

Prvi in edini slovenski pogrebniški zavod

Ustanovljen l. 1895.

Anton Nemanich in Sin

1002 N. Chicago Street

Konjušnica na 205-207 Ohio St., Joliet, Ill.

Priporoča slavnemu občinstvu svoj zavod, ki je eden najlepših v mestu; ima lastno zasebno ambulanco, ki je najlepša v Jolietu in trške vozove in kočije.

Na pozive se poslužti vsak čas ponoči in pednevu. Kadar rabite kaj v naši stroki se oglašite ali telefonajte. Chicago tel. 2575 in N. W. 344.

Naši kočiji in vsi delavci so Slovenci.

Skozi puščavo in puščavo

ROMAN IZ MAHDIJEVIH ČASOV.

Spisal Henrik Sienkiewicz. Prevel dr. Leopold Lenard.

(Dalje.)

Praden se je nemir poleg in so ljudje prišli nekoliko k sebi od strahu, je preteklo mnogo časa, toda zločinca nista mogla biti daleč, kajti zemlja pod razrezanimi mehi je bila vlažna in ker, ki je tekla iz obeh trupel, še ni bila popolnoma strjena. Stanko je zapovedal zasledovati begunca, ne samo, da bi ju kaznoval, ampak tudi, da bi dobili nazaj ostala dva meha vode. Kali je zasedel konja, vzel s sabo nekaj strelcev in odrinil za njima. Stanku, ki je v prvem trenutku se hotel pridružiti preganjanju, je prišlo na misel, da ne more pustiti Nelke same pri razdraženih in razburjenih zamorcih ter je ostal. Kaliju je samo naročil, naj vzame s seboj Sabo.

Sam je ostal, kajti bal se je naravnost upora zlasti od strani Samburov. Toda tu se je zmotil. Zamorci sploh lahko vzkipe in včasih iz popolnoma neznanih vzrokov, toda kadar jih pritisne velika nesreča in zlasti kadar visi nad njimi neizprosna roka smrti, postajajo popolnoma trpni, ne samo oni, katerih je Islam naučil, da je zaman vsak boj z usodo, ampak vsi. V takem slučaju jih niti strah niti muke zadnjih trenutkov ne morejo razbuditi iz otrpjenosti. Tako se je zgodilo tudi sedaj. Vahimi in Samburi so se, ko je minila prva razburjenost in ko se je misel, da morajo umreti, utrdila v njihovih razumih, polegli tiho na zemljo pričakovanje smrti, vsled česar se ni bilo bati upora, ampak veliko bolj, če bodo jutri hoteli vstati in se odpraviti na daljšo pot. Ko je Stanko to zagledal, mu jih je postalo silno žal.

Kali se je vrnil še pred dnevom in je takoj položil pred Stanka dva raztrgana meha, v katerih ni ostalo niti kaplje vode.

"Veliki gospod," rekel je, "Madi apana!"

Stanko si je otrl z roko pot s čela in vprašal:

"A M'Kunje in M'Pua?"

"M'Kunje in M'Pua umreti," odvrnil je Kali.

"Si ju velel ubiti?"

"Nju nbiti lev ali vobo."

In pričel je pripovedovati, kaj se je zgodilo. Trupli obeh zločincev so našli precej daleč od taborišča, na kraju, kjer ju je zadelo smrt. Oba sta ležala drug poleg drugega, oba sta imela od zadaj razdrobljeni črepijni, raztrgane boke in obrizana hrbta. Kali je sodil, da sta, ko se je vobo ali lev prikazal v mesečnem svitu, padla pred njim na obraza in ga začela prositi, da bi jima daroval življenje. Toda strašna žival je ubila oba, potem pa, ko je našla prvo lakoto, je začutila vodo in raztrgala mehova.

"Bog ju je kaznoval," rekel je Stanko, "in Vahimi se bodo prepračili, da hudi Mzimu ne more nikogar rešiti."

Kali je pa ponovil:

"Boj ju je kaznoval, toda mi nimamo vode."

"Daleč pred nami sem videl na vzhodu gore. Tam mora biti voda."

"Kali jih tudi videti, toda do njih je mnogo, mnogo dni..."

"Gospod," odzval se je Kali, "naj dobri Mzimu... naj bibi prosti Velikega duha za dež ali reko."

Stanko ni odvrnil nič in je odšel. Pred sotorom je zagledal belo Nelkino postavico; kričanje in tulenje zamorcev jo je že davno zbudilo.

"Kaj se je zgodilo, Stanko?" vprašala je in prišla k njemu.

On ji je pa položil roko na glavico in rekel resno:

"Nelka, molji k Bogu za vodo, sicer poginemo vsi."

Deklica je dvignila svoj blede obrazek kvišku, uprla oči v srebrni ščit meseca in pričela moliti za rešitev. Njega, ki na nebu premika kroge zvezd, na zemlji pa pošilja veter, kakor je primeren volni jagajeta.

Po neprespani, šumni in nemirni noči se je naenkrat solnce prikazalo na obzorju, kot se vedno naenkrat prikazuje pod ravnikom, in naredil se je svetel dan. Na travi ni bilo niti kapljice rose, na nebu nobenega oblaka. Stanko je zapovedal strelcem, naj skličejo ljudi in imel je k njim kratak nagovor. Rekel jim je, da se je že nemogoče vrniti k reki, saj vendar vedo, da jih deli od nje pet dni in pet noči. Zato pa nikdo ne ve, če ni vode na nasprotni strani. Morda najdejo že nedaleč kakšen studenec, kakšen potok ali kakšno lužo. Res, da ni videti dreva, toda to se večkrat zgodi, da na odprtih ravninah, kjer veter raznaša semenje, tudi poleg vode ne raste dreve. Včeraj so videli nekaj velikih antilop in nekaj nojev bežati proti vzhodu, kar je znamenje, da mora tam biti napajališče in vsled tega, kdor ni norec in ima v prsih srce leva ali bivoľa, ne pa zajca, pojde raje naprej, četudi v žejni in muki, kakor pa da bi ležal tu in čakal na jastrebe in hijene. S temi besedami je pokazal na jastrebe, ki so že pričeli delati nad karavana zlovražne kroge. Po teh besedah so se Vahimi, katerim je Kali velel vstati, dvignili skoraj vsi, kajti navajeni strašne kraljeve oblasti se niso spali ustavljati. Toda veliko izmed Samburov, katerih kralj Faru je ostal pri taboru, ni hotelo dvigniti in

govorili so med sabo: "Kaj pojdemo smrti nasproti, ako sama prihaja k nam." Tako je odrinila karavana dalje zmanjšana skoraj na polovico in odrinila je takoj v težavah. Ljudje že štiriindvajset ur niso imeli v ustih kapljice — niti vode, niti kakšne druge tekočine. Celo v hladnejših krajih bi bilo to pri delu skoraj neznošna muka, kaj pa šele v razgreti afrikanški peči, kjer celo kdor odločno pije vodo, se spet tako hitri izpoti, da zamore skoraj v istem trenutku z rokama pototreti s kože. Lahko je bilo prevideti, da bo veliko ljudi padlo med potjo izčrpanja ali od solčnega pika. Stanko je varoval Nelko kolikor je mogel pred solcem in ji ni dovolil niti za trenutek, da bi se prikazala izpod baldahina, čegar streho je pokril s kosom belega perkala, da bi bila močnejša. Z ostanom vode, ki jo je še imel v gumovi posodici, ji je naredil močnega časa in ji ga ponudil hladnega in brez sladkorja, kajti slaščice povečajo žejo. Deklica ga je prosila s solzami, naj pije tudi on, torej je pristavil k ustom posodico, kjer je ostalo komaj še nekaj kapljice vode in je delal z grlom, kakor da pije. V trenutku, ko je začutil vlogo na ustnicah, se mu je zazdelo, da ima ogenj v prsih in v želodcu in da ako ne pogasi tega ognja, mora pasti mrtev. Pred očmi so mu začele svigati rdeče lise, v čeljustih je pa začutil silno bolečino, kakor da bi mu kdo zabijal v nje tisoče igel. Roka se mu je tako tresla, da malo da ni razlil teh zadnjih kapljic. Toda samo dve alitri je z jezikom potegnil v usta: ostanek je shranil za Nelko.

Spet je pretekel dan muke in težav, po katerem je prišla k sreči nekoliko hladnejša noč. Toda druga jutra zjutraj je vročina nastala strašna. Niti sapice vetra ni bilo občutiti. Solnce je kot hudi duh uničeval z živim ognjem izsušeno zemljo. Robovi obzorja so bili razbeljeni. Kakor daleč je seglo oko, ni bilo videti euforbije. Nič — samo sežgana prazna ravnina, pokrita s kopicami počrnele trave in resja. Od časa do časa so se razlegli v daljavi lahni gromi, toda vzpričo jasnega neba niso naznanjali viharji, ampak sušo.

O poldne, ko je vročina postala največja, se je karavana morala ustaviti. Ljudje so se vrgli na tla v globokem molčanju. Pokazalo se je, da je padel en konj in nekaj pagazitov je ostalo med potjo. Med odpočitkom ni nikdo mislil na jed. Ljudje so imeli upadle oči in razpokane ustnice, na njih pa strjene kaplje krvi. Nelka je dihala kot ptičica, torej ji je dal Stanko gumovo posodico, zakričal: "Sem pil, pil!" ter stekel na drugo stran tabora, kajti bal se je, da ako ostane, ji bo iztrgal to vodo ali pa zahteval, da bi z njim razdelila. In to je bil morda najbolj junaški čin njegov na celem potovanju. Njegova muka je bila strašna. Pred očmi so mu neprenehoma svigale rdeče lise. V čeljustih je čutil tako silno bodenje, da jih je komaj odpiral in zapiral. Grlo je imel suho, pekoče; nobene sline v ustih; jezik, kot lesen. In vendar je bil to zanj in za karavano šele začetek muke.

Grmenje, ki je naznanjalo sušo, se je odzivalo neprenehoma na robu podgorja. Okrog tretje ure, ko se solnce že nagiba na zahodno stran neba, je Stanko spravil karavano na noge in sam na njenem čelu odrinil proti vzhodu. Toda zdaj je šlo z njim komaj še sedemdeset ljudi, pa tudi izmed njih se je vsak trenutek vrgel kdo s svojjo prtljago na zemljo, da bi nikdar več ne vstal. Vročina se je zmanjšala za nekoliko stopinj, toda bila je še strašna. V nepremičnem zraku se je dvigal kakor dim. Ljudje niso imeli kaj dihati, a tudi živali niso trpele manj. Uro po odhodu je padel spet drugi konj. Saba je hlupal z boki in zija; z iztegnjenega počrnelega jezika ni pala niti kapljica pene. King, ki je bil navajen na suhe afrikanške džungle, je trpel očividno manj, toda začel se je jeziti. Njegove male oči so se bliščale z neko čudno svetlobo. Stanku, zlasti pa Nelki, ki je neprenehoma z njim govorila, je še odgovarjal z grgranjem, toda ko je Kali neprevidno prišel k njemu, je tako ježno zahrknil in udaril s trobecem, da bi ga ubil, ako bi deček pravočasno ne odskočil na stran.

Kali je imel oči napolnjene s kryo, žile na vratu napete in ustnici razpokani, kakor drugi zamorci. Okrog pete ure se je približal Stanku in rekel s topim glasom, ki mu je s težavo prihajal z grla:

"Veliki gospod, Kali ne more iti dalje. Naj takoj tu pride noč."

Stanko je pa premagal bolečino v čeljustih in odvrnil z naporom:

"Dobro. Ostanimo. Noč prinese olajšavo."

"Prinese smrt," zašepetal je mladi zamorec.

Ljudje so pometali tovore z glav, ker je pa vročina v njihovi zagoščeni krvi prišla že do najvišje stopinje, se sedaj niso takoj pometali na zemljo. Sreč in žile na sencih, na rokah in na nogah so jim bile tako, kot bi hotele počiti vsak trenutek. Koža na telesih se je posušila in skrčila, ter jih je prižigala, sčeti v kožah so občutili nek

35 vrednostnih daril ZASTONJ 14k Gold Filled URA samo \$5.25
 Jamčena za 20 let

POSEBNA PONUDBA. — Kdor izreže ta oglas in ga nam pošlje s svojim naslovom in 25c (v znakah ali srebru) mu pošljemo takoj GANTNO 14K GOLD FILLED URO, JAMČENO ZA 20 LET, s trojnim pokrovom, mala moška ali mala ženska ura, s znanim kolesojem poleg ure pošljemo 35 vrednostnih daril ZASTONJ, ki so sledeča: elegantna verižica z priveskom, pištola, penknife, scarf pin, cuff buttons, buttons, ženska waist pin, brooch, cupid pin, engagement ring with Mexican Brilliants, 2 wedding rings, moški prstan, scarf pin z Mexican Brilliants, uhane, ladies necklace of gold corals, watch pendant with pin for ladies, mesh bag, locket with chain, bracelet, križec in fino match box.

Kadar to vse prejmete in boste zadovoljni, da je URA RES 14K GOLD FILLED IN JAMČENA ZA 20 LET in 35 daril najboljših kakovosti boste plačali še \$5 ZA LEPO URO in nekaj centi za ekspres daril, ki jih damo ZASTONJ, drugače lahko vse vrnete in vrnemo 25c. Naročilom iz Kanade je pridejati popolno plačilo. Omenimo, da naša družba ni v zvezi z onimi tvrdkami, ki ponarejajo naše oglase. Kupite torej uro naravnost od nas, da dobite to kar ponujamo. Ne pozabite omeniti ali želite moško ali žensko uro. Naslov:

American Jewelry Co., Dept. 610, St. Louis, Mo.

čuden nemir, v notranjostih pa in v grlih ogenj. Nekateri so hodili nemirno med prtljago, druge je bilo videti dalje, v rdečih žarkih zabajajočega solnca, kako so se zibali drug za drugim med suhimi kopicami, kakor da bi kaj iskali, in to je trajalo toliko časa, dokler niso njihove sile popolnoma izčrpane. Nato so popadali po vrsti na zemljo in se tresli. Kali se je skrčil k Stanku in Nelki, lovil z odprtimi ustmi zrak in jel ponavljati proseče med enim oddihom in drugim: "Bvana kubva, vode!"

Stanko je gledal nanj s steklenim pogledom in molčal.

"Bvana kubva, vode!"

Čez trenutek pa: "Kali umirati..."

Med tem je Mea, ki je iz neznanih vzrokov najlažje prenašala žejo in najmanj trpela izmed vseh, se približala sedla k njemu, objela z roko njegov vrat in spregovorila s tihim, spevnim glasom:

"Mea hoče umreti skupaj s Kalijem..."

Nastalo je dolgo molčanje.

Med tem je zašlo solnce in noč je pokrila okolico. Nebo je postalo temnomodro, na njegovi južni strani se je zablščalo ozvezdje Južnega križa. Nad ravnino so migljali roji zvezd. Mesec se je dvignil nad zemljo in pričel nagajati s svetlobo noč, na zahodu se je razpela z medlim in blede msvitom luč Živalskega kroga. Ves zrak se je spremenil v eno veliko svetlobno globino. Vedno silnejši blesk je oblivl okolico. Baldahin, ki so ga pozabili na Kingovem hrbtu, in sotori so se tako bliščali, kot se v jasnih tvojčeh blišče z apnom pobeljene hiše. Svet se je pogrezal v tišino; zemljo je ogrinjal sen.

Sredi tišine in miru narave so se ljudje v taboru zvijali bolestiti in pričakovali smrti. Na srebrnih tleh noči se je trdo zarisavala velikanska slonova postava. Mesečni žarki so razsvetljevali sotoro, belo obleko Stanka in Nelke in med kupami resja — tempa, sključena telesa zamorcev in tuintam razmetane zavojce prtljage. Pred otrokoma je sedel oprt na prednje tace Saba in je dvignil glavo k ščitu meseca ter žalostno cvilil.

V Stankovi duši so se zbirali ostanke misli, ki so se spremenile v eno edino temno in obupno čustvo, da v tem slučaju ni nobene pomoči več, da so vsi neizmerni trudi in naporji, vsa trpljenja, vsi čini volje in poguma, katere je dovršil ob času strašnih potovanj od Medinet v Hartum, iz Hartuma v Fašodo, iz Fašode do neznanega jezera, bili zaman, in da se bliža neizprosni konec boja in življenja. Zdelo se mu je toliko strašnejše, ker je ta konec prišel ravno na poslednjem potovanju, ko se je že bližal oceanu. Ali, ne bo pripeljal male Nelke do morja, ne bo je oddal v roke Rawisona, sam ne bo padel v objem svojega očeta in ne bo zaslílal iz njegovih ust, da je postopal kot vrl deček in pravi Poljak! Konec, konec! Čez nekoliko dni bo razsvetlilo solnce samo mrtva telesa, potem jih bo pa posušilo, da bodo podobna onim mumijam v Egiptu, ki spe večno spanje po muzejih.

Od muk in vročice se mu je pričelo mešati v glavi. Prihajale so predsmrtno sanje in prevare sluha. Jasno je slišal glasove Sudancev in Bedincev, ki so klicali: "Yalla, yalla!" hitečim kamelam. Videl je Idrisa in Gebhra, Mahdi se mu je nasmehnil s svojima debelima ustnicama in ga vprašal: "Ali se hočeš napiti iz studenca resnice?" Potem je lev pogledal nanj raz skale; potem mu je Linde dajal zavojček kinitine in rekel: "Hiti, hiti, kajti deklica lahko umre!" Slednjije je pa videl samo še blede, ljubljene obrazček in dvoje malih ročic, ki sta se iztezali proti njemu.

Naenkrat je zatrepetal in zavest se mu je vrnila za trenutek, kajti prav na uho mu je zašepetal tihi, ječanju podobni glas Nelke: "Stanko — vode!"

Tudi ona je, kot poprej Kali, samo od njega pričakovala pomoči.

(Dalie prih.)

ALI HOČETE LASTOVATI SVOJ DOM?

Ako imate par sto dolarj vam jaz postavim dom na eni izmed svojih lepih lot "na hribu", katerega boste splašali mesto najemnine. P. R. Bannon, 701 N. Broadway, Joliet. 3875

POZOR, ROJAKINJE!

Ali veste, kje je dobiti najboljša mesa po najnižji ceni? **Gotove! V mesnici J. & A. Pasdertz**

se dobijo najboljša sveža in praha jama klobasa in najokusnejše meso. Vse po najnižji ceni. Priidite torej in poskusite naše meso.

Nišna cena in dobra postrežba naše gozla.

Ne pozabite torej obiskati nas v naši mesnici in groceryji na vzhodu v Broadway and Granite Streets.

Chk. Phone 2708. N. W. Phone 1812

W. H. KEEGAN
 POGREBNIK.

Slovenci v La Salle in okolici: Ekdar potrebujete pogrebniha se obrnite na to tvrdko in prepričani bodite, da boste najboljše postreženi, ker ta zavod je najboljši ter mnogo cenajši kot drugi.

V slučaju potrebe rešilnega voza (ambulance) pokličite nas po telefonu, ker smo vedno pripravljani — vsi dnevi in ponoči.

Vse delo jamčeno.

POSTREŽBA TOČNA VSAK ČAS

W. H. KEEGAN,
 Telefona št. 100 — vsak čas.
 Cor. 2nd and Joliet St., La Salle, Ill.

Rojakom priporočamo sledeče blago

Kranjski Brinjevec, zaboj (12 steklenic) za
 Kranjski Slivovec, zaboj (12 steklenic) za
 Baraga, zdravilno grenko vino, zaboj (12 steklenic) za
 Raybar Stomach Bitters, zaboj (12 steklenic) za
 Kentucky Whiskey, Bottled in Bond Quarts, zaboj (12 stekl.) za
 S. L. C. Monogram, Bottled in Bond Quarts, zaboj (12 stekl.) za
 Cognac Brandy, zaboj (12 steklenic) za
 Hollaand Gin, zaboj (15 steklenic) za
 Rock and Rye, Quarts, zaboj (12 steklenic) za
 Californijsko Vино, zaboj (25 steklenic) za
 Californijsko Vино, zaboj (25 steklenic) za
 Domače Vино, v sodih po 6 galonov, 10 galonov, 25 galonov in 50 galonov, galon po

Z naročilom je poslati Money Order ali Bank Draft. — Pišite v slovenskem jeziku na:

Slovenian Liquor Co., Joliet, Illinois

Fred Lehring Brewing Co.
 JOLIET, ILL.

PIVO V STEKLENICAH.

Cor. Scott and Clay Sts. Both Telephones 26. JOLIET, ILL.

Union Coal & Transfer Co.

515 CASS STREET, JOLIET, ILL.

Piano and Furniture Moving

Chicago tel. 4313. Northwestern

Podpirajte trgovce, kateri imajo oglaševanje v Amer. Slovencu.

Naročite zaboj steklenic novega piva, ki se imenuje

EAGLE EXPORT

ter je najboljša pijača

E. Porter Brewing Company

Oba telefona 405, S. Bluff St., Joliet, Ill.